

hans offentlige Votering? Nej, der kommer han ganske simpelt til at følge, hvad hans Ære som Menneske og hans juridiske, faglige Opfattelse som Dommer paalægger ham at gøre, og det kan kun være af det gode, at denne Votering kommer til at foregaa offentligt.

Naar man, som det ærede Medlem Hr. Axel Møller gjorde, siger til mig, at jeg under denne Sag har holdt mig udelukkende til politiske Argumenter, og det er ikke sikkert, at jeg sagligt har sat mig synderligt ind i den, saa vil jeg svare det ærede Medlem, at han gør mig Uret ved at dømme saaledes. Sagen er den, at jeg begyndte med at sige: Jeg vil ikke gentage de Argumenter, som allerede er fremkommet fra de ærede foregaaende Taleres Side. Disse havde saa temmelig gennemgaaet alle det foreliggende Lovforslags Enkeltheder og fremdraget de rent juridiske Argumenter, der havde gjort sig gældende, og derfor fandt jeg det rigtigt at indskrænke mig til at sige, hvad jeg havde at sige ud over, hvad de foregaaende Talere havde sagt. Jeg tror ogsaa, jeg tør henvise til mine Udtalelser og sige, at der ikke ved dem blev spildt megen Tid paa at gentage, hvad der var sagt af andre. Jeg vil ikke sige noget personligt til det ærede Medlem Hr. Axel Møller, men jeg tør nok sige i Almindelighed, at hvis Talere i dette høje Ting vilde holde sig efterretteligt i allermindst mulige Omfang at gentage, hvad foregaaende Talere havde sagt, vilde Forhandlingerne her kunne begrænses meget, uden at der saglig gik noget taht.

Det ærede Medlem sagde, at det var nødvendigt, at Domstolene kunde dømme om Lovenes Grundlovsstridighed efter deres Indhold, for her kunde vi jo let lade os forlede til, bevidst eller ubevidst, at afgøre Sagerne paavirket af politiske Hensyn. Ja, jeg mener jo, at vi har Bevis i vor politiske Historie i en af dens mest afgørende Epoker paa, at Højesteret, bevidst eller ubevidst, kan lade sig paavirke af politiske Hensyn, for det gjorde Højesteret efter min Mening i de Domme, den fældede i Provisorierperioden. Jeg ser derfor heller ikke, at det kan hjælpe noget at sætte 13 Embedsmænd til at have Myndighed til at tilsidesætte, hvad der er vedtaget paa lovlig Maade af Rigsdagens to Ting og stadfæstet i Statsraadet af Kongen. Jeg tror ikke, Højesteret nogen Sinde vil kunne gøre det, og jeg kan heller ikke se, hvad der skulde ske, hvis Folkets Flertal gennem sine valgte Repræsentanter havde

vedtaget, at noget skulde være Lov, og saa nogle Embedsmænd kom og sagde: Det skal nu ikke være Lov alligevel. Jeg tror, Højesteret derved kom til at knytte en Knude, som den maatte overlade andre at løse.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Holstein har Ordet for en kort Bemærkning.

Holstein: Det forekommer mig, at det ærede Medlem Hr. Zahle har en ganske ejendommelig statsretlig Opfattelse af Højesterets Kompetence med Hensyn til Fortolkning af Grundloven, og jeg vilde gerne vide, om det ærede Medlems Opfattelse ogsaa er den højtærede Justitsministers. Det ærede Medlem Hr. Zahle hævder, at Højesteret er kompetent til at paakende Spørgsmaal om, hvorvidt Grundlovens formelle Bestemmelser er overholdt af Lovgivningsmagten, f. Eks. de formelle Bestemmelser med Hensyn til provisoriske Love, de formelle Bestemmelser med Hensyn til almindelige Love, om en Lov er vedtaget behørigt ved tre Behandlinger i hvert af Tingene. Vi havde et ganske interessant Eksempel i August 1922 ved Militærforliget, da Venstreregeringen søgte at gennemtrumfe Kaserneringsloven som et Supplement til Hærloven ved anden Behandling, saaledes at første Behandling skulde være sprunget over. Det blev nu forhindret ved en Aktion fra den daværende Oppositions Side, men i Virkeligheden var Spørgsmaalet latent til Stede der. Det ærede Medlem vilde altsaa hævde, at Højesteret nok havde Kompetence til at give autentiske Fortolkninger af Grundlovens formelle Bestemmelser, men ikke af dens Realitetsbestemmelser.

Nu vil jeg sige, at det i mange Tilfælde er tvivlsomt, om en Grundlovsbestemmelse skal ses som en formel eller som en reel Bestemmelse. Hvis det f. Eks. vedtages af Rigsdagen, at der skal eksproprieres, men ikke gives Erstatning, saaledes at det i Virkeligheden er en Konfiskation, Rigsdagen vedtager, er det saa i Forholdet til Højesteret en Formalitet, det drejer sig om, eller en Realitet, Erstatningsspørgsmaalet?

Men med hvilken grundlovsmæssig Beføjelse kan man hævde, at Højesteret kun har Kompetence til at underkende Love, hvis den mener, de strider mod Grundlovens formelle Bestemmelser, men ikke, hvis den mener, de strider mod Grundlovens reelle Bestemmelser? Jeg mener, det fremgaar tydeligt af Grund-